

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 jan. 1887, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående restitution af stämpelafgift till delegarne i sterbhuset efter kabinettskammarherren friherre Carl Otto Silfverschiöld; gifven Stockholms slott den 3 december 1886.

Sedan friherre Nils August Silfverschiöld, hvilken såsom fideikommiss innehafte Gåsevadholm, Stora Alfhem och Koberg med flere fastigheter jemte åtskillig lösegendom, afidit den 25 april 1878, skulle nämnda fideikommiss tillfalla hans son kabinettskammarherren friherre Carl Otto Silfverschiöld, hvilken emellertid, innan det fardagsår, som tillkom sterbhuset efter friherre Nils August Silfverschiöld, gått till ända, afled den 21 maj 1879, efterlemnande såsom sterbhusdelegare sonen friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld, dottern Augusta Sofia Charlotta Ulrika Silfverschiöld, gift med ryttmästaren grefve Pontus Axel De la Gardie, dottern Sofia Lovisa Silfverschiöld, gift med kaptenen friherre Carl Gustaf Adolf Klingspor, samt den afidnes omyndiga barn Otto Balzar Arvid Silfverschiöld och Ebba Amalia Nathalia Silfverschiöld, hvilka sistnämnda hade till förmyndare grosshandlaren Johan Jacob Ekman.

I arfskifte efter friherre Nils August Silfverschiöld antecknades, att ifrågavarande fideikommisssegendor, hvilka, efter det friherrens sterbhusdelegare derå åtnjutit laga fardag intill den 14 mars 1880, bort öfvergå till friherre Carl Otto Silfverschiöld, derest han lefvat, skulle i följd af den sistnämndes död i stället öfvergå till friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld. Sedan med anledning häraf rättegång mot den sistnämndes dåvarande förmyndare anhängiggjorts af öfrige delegare i sterbhuset efter friherre Carl Otto Silfverschiöld, förklarade emellertid Kongl. Maj:ts och rikets Göta hofrätt genom dom den 1 april 1881,

som af Kongl. Maj:ts högsta domstol den 24 november samma år faststälts, att emedan vid friherre Nils August Silfverschiölds död fideikommissegendomarne tillfallit hans son friherre Carl Otto Silfverschiöld, samt således frågan, när efter den sistnämndes frånfälle egendomarne skulle af friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld tillträdas, icke kunnat hafva inflytande på och följaktligen icke bort komma under behandling vid arfskiftet efter friherre Nils August Silfverschiöld, berörda anteckning borde ur arfskiftet uteslutas.

Då friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhusdelegare till Göta hofrätt ingåfvo bouppteckning efter bemålde afidne, hade deri icke upptagits fideikommissegendomarne, till följd hvaraf hofrätten på dess advokatfiskalsembetes yrkande genom utslag den 16 mars 1882, enär, såsom hofrätten i ofvanberörda af högsta domstolen fastställda dom förklarar, ifrågavarande fideikommissegendomar vid friherre Nils August Silfverschiölds död tillfallit friherre Carl Otto Silfverschiöld samt följaktligen vid den sistnämndes frånfälle utgjort en tillgång i dennes bo, förelade sterbhusdelegarne att till hofrätten inlemna antingen nya bouppteckningsexemplar, hvori ifrågavarande fideikommissegendomar jemte den till Gåsevadhols fideikommiss hörande lösegendom förtecknats och värdet derå angifvits i laga ordning, eller ock de redan ingifna exemplaren, sedan i anmärkta hänseendet tillägg till dem gjorts, äfvensom att förse bouppteckningen med stämpelpapper till det belopp, hvarmed densamma, vederbörligen rättad, lagligen borde beläggas. Efter det sterbhusdelegarne häröfver anført underdåniga besvär, men högsta domstolen i utslag den 1 december 1882 ej funnit skäl att i hofrättens utslag göra ändring, ingåfvo de till hofrätten tillägg till bouppteckningen, upptagande de uteslutna egendomarne med derå satt värde samt innehållande anmälan, att lösegendom af fideikommissnatur funnits till uppgifvet värde, hvarjemte de i enlighet med hofrättens medelst utslag den 16 oktober 1883 gifna föreläggande till hofrätten den 27 november samma år inlemnade det för bouppteckningen felande stämpelpapper till belopp af 4,919 kronor 75 öre.

Vid arfskiftet efter friherre Carl Otto Silfverschiöld framställdes å friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiölds syskons vägnar det yrkande, att afkomsten af fideikommissegendomarne under ett år från den 14 mars 1880, då den friherre Nils August Silfverschiölds sterbhusdelegare tillkommande fardagstid utgått, skulle såsom tillgång i boet emellan friherre Carl Otto Silfverschiölds samtliga barn fördelas. Sedan med anledning häraf emellan sterbhusdelegarne öfverenskommits, att friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld, som den 14 Mars 1880 tillträdt egen-

domarne, skulle, derest sterbhusdelegarne genom laga kraft egande dom förklarades hafva varit berättigade att under ett år från sistnämnde dag innehafva desamma, till hvar och en af syskonen utgifva ett visst belopp såsom ersättning för afkomsten under berörda år, instämde friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiölds förmyndare af öfrige sterbhusdelegarne till Fjäre häradsrätt med påstående om utbekommande af omförmälda ersättning, i den mån samma ersättning belöpte på de inom häradsrättens domvärjo belägna egendomarne. Detta påstående ogillades af häradsrätten, hvarefter Göta hofrätt, der talan efter vad fullföljdes, medelst dom den 6 juni 1884 yttrade, att ehuru vid friherre Nils August Silfverschiölds död den 25 april 1878 fideikommissrätten till ifrågavarande egendomar öfvergått till hans son friherre Carl Otto Silfverschiöld, likväl och som denne senare, hvilken afidit innan den friherre Nils August Silfverschiölds sterbhusdelegare tillkommande fardagstid tilländagått, således icke före sin död såsom fideikommissarie kommit i besittning af egendomarne, alltså och då vid detta förhållande någon rätt för friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhusdelegare att njuta fardag å egendomarne icke lagligen kunde ega rum, fastställes det slut, hvori häradsrätten i saken stannat. Denna hofrättens dom blef sedermera af högsta domstolen genom dom den 14 april 1885 faststald.

Efter det frågan om sterbhusdelegarnes rätt till fardagsår blifvit på detta sätt afgjord, ingåfvo de till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län en skrift, deri de yrkade att, enär åläggandet för friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhus att i bouppteckningen efter den aflidne upptaga fideikommisssegendomarne och för värdet af desamma erlägga stämpelafgifter uppenbarligen grundat sig på den förutsättning, att sterbhuset komme att åtnjuta inkomst af fideikommisssegendom, men hvarken friherre Carl Otto Silfverschiöld eller hans sterbhus kommit att af egendomen draga någon inkomst, Kongl. Maj:ts befallningshafvande måtte förordna, att hvad för de i bouppteckningen efter friherre Carl Otto Silfverschiöld upptagna fideikommisssegendomarne blifvit erlagdt i stämpelafgift, eller 4,919 kronor 75 öre, finge restitutionsvis till friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhus återställas. Genom resolution den 28 augusti 1885 har Kongl. Maj:ts befallningshafvande, enär sterbhuset icke visat, att ifrågavarande i enlighet med hofrättens föreskrift aflemnade belopp stämpelpapper, 4,919 kronor 75 öre, origtigt blifvit sterbhuset affordradt eller utgjorde högre belopp än det, hvarmed bouppteckningen, utöfver densamma förut åsatt stämpelpapper, rätteligen skolat förses i förhållande till behållningen i friherre Carl Otto Silfverschiölds bo, till hvars tillgångar jemväl ifrågavarande

fideikommisssegendomar, såsom hofrätten i dess ofvan berörda af högsta domstolen fastställda dom den 1 april 1881 förklarar, varit att räkna, samt hvad sterbhuset till stöd för dess gjorda anhållan om restitution af berörda belopp hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført icke vore af beskaffenhet, att på grund deraf Kongl. Maj:ts befallningshafvande författningsenligt kunde om beloppets restituerande förordna, afslagit sterbhusets omförmälda ansökan; och har Kongl. Maj:ts och rikets kammarrätt, hvarest sterbhusdelegarne sig besvärat, genom utslag den 3 november 1885 ej funnit skäl att göra ändring i Kongl. Maj:ts befallningshafvandes resolution.

Öfver detta kammarrättens utslag hafva sterbhusdelegarne anført underdåniga besvär, deri de — under framhållande af den obillighet, som måste anses uppstå derigenom, att de å ena sidan genom högsta domstolens utslag den 1 december 1882 ålagts att i bouppteckningen efter friherre Carl Otto Silfverschiöld upptaga ifrågavarande fideikommisssegendomar och därför såsom för en tillgång i boet erlægga stämpelafgift, men å andra sidan medelst högsta domstolens dom den 14 april 1885 fränkants den rätt till fardagsår å egendomarne, som borde hafva tillkommit dem, derest egendomarne verkligen öfvergått i friherre Carl Otto Silfverschiölds hand och vid hans död utgjort en tillgång i hans bo, samt hurusom med tillämpning af de åsigter, som i förevarande fall gjort sig gällande, skulle kunna inträffa, att, derest under fardagsår efter en fideikommissarie nio fideikommissarier den ene efter den andre aflede, fideikommisset skulle upptagas i bouppteckningarne efter dessa nio och deras sterbhus vidkännas stämpelafgift, utan att af fideikommisset draga någon fördel — vidhållit sitt yrkande att restitutionsvis återbekomma ifrågavarande stämpelbelopp.

Sedan kammarrätten efter vederbörandes hörande häröfver afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och dervid åberopat hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län anført i sin ofvan omförmälda resolution, har Kongl. Maj:t låtit handlingarne i detta mål sig föredragas; och vill Kongl. Maj:t, som anser kammarrättens utslag vara lagligen grundadt, med anledning af hvad i målet förekommit och då kronan genom domstolarnes beslut skulle göra en af lagen ej åsyftad vinst på bekostnad af sterbhusdelegarne, hvilka af ifrågavarande fideikommisssegendom ej haft någon inkomst, härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att hvad för ifrågavarande i bouppteckningen efter friherre Carl Otto Silfverschiöld upptagna fideikommisssegendom blifvit erlagdt i stämpelafgift eller fyra tusen niohundra nitton kronor 75 öre må till

bemälde friherres sterbhusdelegare restitutionsvis återbetalas af sjunde hufvudtitelns anslag till restitutioner.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Gust. Tamm.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 december 1886.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM.

Departementschefen, statsrådet friherre Tamm uppläste slutligen till justering följande i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå statsrådets enhälliga tillstyrkande, förut denna dag fattade beslut uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen

2) angående restitution af stämpelafgift till delegarne i sterbhuset efter affidne kabinettskammarherren friherre Carl Otto Silfverschiöld;

På statsrådets tillstyrkande behagade Hans Maj:t Konungen gilla berörda förslag, sådana desamma finnas detta protokoll — — — bilagda; och skulle i enlighet dermed nådiga propositioner till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Hugo Malm.
